

Nr 178

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statlig kreditgaranti för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt domänverkets skogsarbetare; given Stockholms slott den 16 oktober 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att bemyndigandet för domänstyrelsen att bevilja statlig kreditgaranti för lån till skogsarbetare vid domänverket i syfte att finansiera inköp av moderna och ändamålsenliga maskiner skall utsträckas att gälla under ytterligare två år. Kreditgarantierna förordas få avse högst ett sammanlagt belopp av 3 milj. kr.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 16 oktober 1964.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVENERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, *fråga om statlig kreditgaranti för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt domänverkets skogsarbetare* samt anför därvid följande.

Enligt beslut av 1961 års riksdag (prop. 191, JoU 41, rskr. 380) äger domänstyrelsen t. o. m. den 31 december 1964 bevilja statlig kreditgaranti intill ett belopp av 3 milj. kr. för lån till skogsarbetare vid domänverket för att skaffa egna traktorer med tillbehör och större redskap i syfte att rationalisera och effektivisera arbetet.

Såsom allmän förutsättning för lånegaranti gäller att lånet avser anskaffning av sådana för skogsarbetare avsedda traktorer med tillbehör och större redskap, som uppenbart är ägnade att rationalisera och effektivisera arbetet och som anses böra ägas av arbetstagaren. Lån får uppgå till högst hela anskaffningskostnaden, dock att en och samme låntagare inte utan särskilda skäl får åtnjuta lånegaranti för högre belopp än 60 000 kr. En ytterligare förutsättning är att låntagaren är en yrkesskicklig skogsarbetare som med domänverket tecknat anställningsavtal, varigenom verket åtagit sig att tillhandahålla honom arbete under minst 200 dagar under varje anställningsår och arbetstagaren förbundit sig att utföra arbetet. Såsom säkerhet för garantiåtagandet skall låntagaren till domänstyrelsen lämna överlåtelsehandling i enlighet med stadgandena i förordningen den 20 november 1845 i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva. Lånet skall upptas i kreditinrättning som domänstyrelsen godkänner.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 17 juli 1964 hemställt om fortsatt bemyndigande att ytterligare fem år bevilja i det föregående angiven kreditgaranti i sådan omfattning att garantiansvaret vid varje tillfälle högst uppgår till 6 milj. kr.

Styrelsen framhåller, att mekaniseringen av terrängtransporterna inom domänverket under senare år fortskridit i allt snabbare takt. Av olika an-

ledningar är det önskvärt att viss del av maskinparken ägs av arbetarna. Den nuvarande kreditgarantiverksamheten började fungera under senare hälften av 1962. Fram till den 1 januari 1964 hade garanti tecknats för 51 lån om sammanlagt 2 139 740 kr. Erfarenheterna har varit övervägande goda och kreditgarantin har verksamt bidragit till att modernisera det traktorbestånd, som ägs av arbetstagare inom domänverket. För att få ökad effekt bör styrelsen få tillgodoräkna amorterade belopp för teckning av nya kreditgarantier. Det maximala garantibeloppet för varje enhet bör på grund av prisändringar, nya maskintyper m. m. höjas till 80 000 kr.

Över skrivelsen har *riksrevisionsverket*, *arbetsmarknadsstyrelsen* och *Svenska skogsarbetareförbundet* avgett utlåtanden. Samtliga remissinstanser har tillstyrkt domänstyrelsens framställning. Svenska skogsarbetareförbundet anför dock att, då allt kostsammare maskiner får allt större betydelse och användning även inom skogsbruket, det principiellt borde vara företaget och inte arbetstagarna, som skall ta det ekonomiska ansvaret och riskerna för investering i erforderliga maskiner. Domänverkets behov att få bedriva verksamhet under samma förutsättningar och villkor som det enskilda storskogsbruket torde emellertid motivera fortsatt verksamhet med kreditgaranti. Denna bör dock enligt förbundet begränsas till sådana fall, där fast arbetsanställning och fullt årsarbete för inköpt maskinutrustning kan garanteras.

Departementschefen

Sedan 1962 har domänverket möjlighet att genom kreditgaranti stödja sina arbetstagares anskaffning av för skogsarbete avsedda traktorer med tillbehör och större redskap. På de skäl domänstyrelsen anfört i sin av remissinstanserna tillstyrkta framställning förordar jag, att dylik kreditgaranti bör få beviljas även efter den 31 december 1964, då nu gällande medgivande utgår. Enligt min mening bör bemyndigandet utsträckas att gälla under ytterligare två år och få avse ett sammanlagt belopp av högst 3 milj. kr. Jag kan dock ej biträda styrelsens förslag att beloppet skall kunna utvidgas med inflytande amorteringar.

I fråga om villkoren för att garanti må beviljas bör ej vidtas annan ändring än att det normala högsta lånebeloppet för varje låntagare höjs till 80 000 kr. Jag vill erinra om att gällande bestämmelser förutsätter att låntagaren tillförsäkrats arbete under minst 200 dagar per anställningsår.

För att täcka eventuella förluster till följd av beviljade garantier bör domänstyrelsen liksom nu äga anlita driftmedel. Kungl. Maj:t torde såsom för närvarande böra bemyndigas att biträda ackord och eljest efterge statens rätt på grund av fordran, som uppkommer i anledning av förevarande garantiätaganden. Kungl. Maj:t bör kunna i lämplig omfattning delegera denna befogenhet till domänstyrelsen eller annan myndighet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medge att statlig kreditgaranti må i överensstämmelse med vad som förordats i det föregående beviljas för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt skogsarbetare vid domänverket samt

2) bemyndiga Kungl. Maj:t eller myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer, att biträda ackord och eljest efterge statens rätt på grund av fordran som uppkommer i anledning av angivna garantiåtaganden.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Stig Larsson